

Aktivno promiču i čuvaju identitet mađarske nacionalne manjine pakračkoga područja

26 Studeni 2020   Ivanka Herceg   Hitova: 278

Društvo Mađara Pakrac osnovano je 2007. godine i trenutno ima četrdesetak članova.

Početkom ove godine na izornoj su skupštini izabrali upravljačka tijela Društva, a članstvo je ponovno za čelna mjesta povjerenje ukazalo ljudima koji su ih i do sada vodili.

Za predsjednika je izabran Josip Fa, za potpredsjednika Josip Abel i za **tajnika Matija Kulhavi**, koji je po zanimanju novinar. **S njim smo o radu Društva Mađara Pakrac i razgovarali.**

-Član sam Društva Mađara Pakrac od 2011. godine, a na dužnost tajnika sam izabran 2018. godine. Novinarski posao mi ne predstavlja prepreku u obavljanju dužnosti tajnika, naprotiv, olakšava mi. Cilj nam je aktivno promicanje i čuvanje identiteta mađarske nacionalne manjine na pakračkom području-rekao nam je na početku razgovora.

Na koji način čuvate, njegujete i prezentirate kulturnu i povijesnu baštinu i tradiciju svoga naroda?

-Sudjelujemo na brojnim gradskim manifestacijama, kako na području Pakraca, tako i na području Lipika, Daruvara, Lipovljana, Sirača i svih onih mjesta gdje se nalaze prijateljske udruge. Prilikom svakog javnog okupljanja, Društvo nastoji predstavljati mađarske običaje i

tradiciju, **naročito na području kulinarstva**-istaknuo je Kulhavli.

O sudjelovanju na brojnim manifestacijama u prošloj godini riječi je bilo i na ovogodišnjoj izbornoj skupštini o kojima je izvjestio Josip Fa, predsjednik Društva. Bili su prisutni na obilježavanju Dana branitelja Grada Pakraca, sudjelovali su na Prvenstvu Hrvatske u motocrossu, Gastronomifestaciji nacionalnih manjina u Siraču, obilježavanju 90. obljetnice KUD-a Seljačka sloga Prekopakra, "Ivanjskim krijesovima" i tradicionalnom "Slavonskom kolinju i čvarkijadi" u Dobrovcu. U svibnju su prigodnim kulturno-umjetničkim programom u Hrvatskom domu "Dr. Franjo Tuđman" obilježili Dan Mađara, a svečanosti su nazočili i predstavnici hrvatske zajednice iz mađarskog grada Cseprega. Isto tako, nazočili su na manifestacijama u Prekopakri, Daruvaru, Dežanovcu, Doljanima i Belom Manastiru. Petu godinu za redom su nazočili Lipovljanskim susretima. Ljetos su ponovno sudjelovali na "Palačinka festu" u Csepregu, u rujnu na "Fišijadi" u Lipiku gdje su imali i svojevrsno mađarsko dvorište, a u listopadu na manifestaciji "Tragom Jankovića" te sajmu "Slavonski banovac" i "Grahfestu" u Pakracu. Krajem godine mađarsku djecu je posjetio sv. Nikola u Pakracu, a članovi Društva sudjelovali su na božićnim sajmovima u Lipiku i Pakracu.

Na svim su tim manifestacijama prezentirali umijeće tradicionalnih mađarskih gastronomskih specijaliteta, a već **nadaleko su poznati po pripremanju mađarskog graha u čupu, palačinki, langošica i kurtoš kolača.**

Ponešto o mađarskim specijalitetima

Mađarski grah u čupu- zemljanom loncu. Taj se grah kuha na jakoj vatri cijeli dan, sâm, na otvorenom ognjištu, kao nekada kada su bili veliki radovi i teški poslovi, pa je trebalo jesti i puno jake hrane.

Kurtoš –kürtóskalács kolač, mađarski je specijalitet poznat više od pet stoljeća. Tijesto se namata na na kalup nalik valjku i potom peče u peći gdje se "okreće" nekoliko minuta, a na kraju se uvalja u razne slatke dodatke, poput vanilin šećera, cimeta, oraha,

lješnjaka, čokolade.

Mađarske lepinje koje su izvana hrskave, a iznutra sočne, omiljena su ulična hrana, zimsko jelo koje pruža energiju i lijek protiv mamurluka. Prema tradicionalnom receptu tijesto za langoš se priprema od brašna, kvasca, soli i vode, no popularna je i inačica s dodatkom **pasiranog krumpira**, jogurta i vrhnja.

Lángos-Dizano tijesto prženo na ulju prava je mađarska delicija. I kod nas se ovo jelo pošteno udomaćilo pa i dobilo svoju verziju imena – poderane gaće, placke...No iako smo ih usvojili u svojoj kuhinji, vjerojatno bi nam imali posve novi ukus da ih jedemo u Mađarskoj. Zašto? Za razliku od Hrvata koji ih jedu posute šećerom, Mađari ovo tijesto jedu s kiselim vrhnjem i sirom. Originalno se premazuju mješavinom sitno sjeckanog češnjaka, ulja i vode, a zatim se dodaju ostali dodaci poput primjerice slanine ili kobasica narezanih na ploške.

Palačinke na mađarski način popularne su u cijelom svijetu, a najpoznatija među njima je slatka **Gundel-palacsinta**. Međutim nadaleko je popularna i njihova slana palačinka, tzv. **Hortobágyi húsos palacsinta**, koju ćete naći u mnogim restoranima u gradovima, ali i okolici. Punjena je mesom - mljevenim i dinstanim - a ponekad i povrćem. Poslužuje se uz svježi sir.

O čuvanju mađarskoga jezika, suradnji s drugim Društvima, matičnom zemljom, ali i udrugama civilnoga društva u Pakracu

Govore li vaši članovi mađarski jezik? Organizirate li edukacije kako bi se jezik sačuvao? Imaju li vaša djeca mogućnost učenja mađarskoga jezika u školama po modelu C-pitanja su kojima smo nastavili razgovor sa našim sugovornikom:

-Nekolicina članova govori mađarski. Uglavnom su to stariji članovi. Također, unazad posljednjih nekoliko godina organiziramo besplatni tečaj mađarskog jezika koji je otvoren za sve. Dakle, nije potrebno biti član Društva ili pripadnik mađarske nacionalne manjine. Posebnost ovog tečaja je to što je predavačica **Rebeka Tóth** odrasla i školovala se u Mađarskoj, a već nekoliko godina živi u Hrvatskoj pa polaznici mogu učiti pisati, čitati i govoriti ovaj jezik uz izvorni govor kakvim se danas priča u Mađarskoj.

Ima li u vama bližjoj okolici Društava Mađara i surađujete li s njima? Na koji način?

-Naravno, postoje udruge Mađara u **Lipiku, Daruvaru, Dežanovcu i Velikoj Pisanici**, međutim, **najviše surađujemo sa Zajednicom Mađara Daruvar**. Zajedno sudjelujemo na raznovrsnim prezentacijama na kojima prezentiramo mađarsku tradiciju, a zajedno organiziramo putovanja na kojima pobliže upoznajemo Mađarsku.

Koja vam je krovna organizacija u RH i koliko je važna za cjelokupno djelovanje Mađara u Hrvatskoj?

-Demokratska zajednica Mađara Hrvatske, kao zajednička krovna udruga brojnih mađarskih društava i zajednica na području Republike Hrvatske. Utemeljena je 1993. godine, a osim programa kulturnog amaterizma koji ostvaruje djelovanjem folklornih i glazbenih sekcija u nizu udruga i kulturnih društava Mađara ostvaruje i program informiranja i izdavaštva kroz prikladne tiskovine- rekao nam je Kulhavi.

Društvo obilježava Dan Mađara Svečanošću, koja je sastavni dio „Pakračkoga ljeta“, a prošle su ga godine uveličala pristigla prijateljska društva sastavljena uglavnom od pripadnika nacionalnih manjina koji su kulturno-umjetničkim sadržajem predstavili dio vlastite kulturne baštine.

Koje blagdane ili praznike Društvo Mađara Pakrac posebno obilježava i na koji način?

-Uglavnom vjerske praznike uoči uskrasnih i božićnih blagdana.

Razvijate li veze sa matičnom zemljom?

-Razvijamo. U rujnu 2019. godine potpisan je Sporazum o suradnji i prijateljstvu između Samouprave Grada Cseprega, Samouprave Hrvatske manjine Grada Cseprega te našeg Društva kojim je potvrđena dosadašnja suradnja, ali i nastavak zajedničke djelatnosti u domeni povijesti, javnog obrazovanja, kulture i gastronomije.

Dio sredstava za vaše djelovanje, vjerujem, osigurava Savjet za nacionalne manjine RH, a je li i jedinica lokalne samouprave sudjeluje financijskom potporom. Natječete li se i za sredstva iz projekata matične zemlje?

-Da, dio sredstava stiže od Savjeta za nacionalne manjine RH, ali i od Grada Pakrac-jedinice lokalne samouprave. Isto tako, dio sredstava dobivamo kroz projekte koji se financiraju iz fonda Gábor Bethlen, za potrebe mađarskih udruženja izvan zemlje.

Imate li mogućnost participirati u političkom životu zajednice u kojoj djelujete i kako ste prihvaćeni?

-Da, Josip Fa, predsjednik našeg Društva izabrani je predstavnik mađarske nacionalne manjine u Požeško-slavonskoj županiji.

Kakva je suradnja s drugim udrugama civilnoga društva u gradu Pakracu?

-Izvršno surađujemo sa svim udrugama koje djeluju na našem području. To je prepoznao i Grad Pakrac koji nam je **2020. odučio dodijeliti - Javno priznanje „Pečat Grada Pakraca“** za osobiti doprinos u duhovnom i materijalnom razvoju Grada.

Kakva je bila ova godina za Društvo Mađara što se aktivnosti tiče, jeste li ostvarili planirano i kako uopće djelujete u ovo korona vrijeme?

-Poput svih drugih, tako je i naše Društvo imalo malo aktivnosti tijekom 2020. godine koje se doslovno mogu nabrojati na prste. Pandemija virusa COVID-19 je utjecala na sve i nadamo se kako će se situacija poboljšati sljedeće godine kako bismo već na proljeće mogli nastaviti s našim redovitim aktivnostima.

15. Kakvi su vam planovi?

-Čim prije nastaviti istim tempom kao i dosad- zaključio je **Matija Kulhavi, tajnik Društva Mađara Pakrac.**

Tweetaj

0 komentara

Sortiranje po: **Najstariji**

Dodajte komentar...

[Facebookov dodatak za komentare](#)